منتخب تجويد

صبيانغه يكل بولسون ايچون تجويد كتابلرندان
اوز تلمزده انتخاب ايدلدى.

مؤلفى: اوفا شهرنده مدرسهٔ حسينيهده
معلم زفر ابن ملا احمد شاكر القاسى.

ناشرى: قزانده

КАЗАНЬ
Электро-типографія
„Миллятъ"
1912 г.

بسم الله الرحمن الرحيم

حركه نی ؟	اوست آست اوتر اَ اِ اُ کبی
تنوین نی ؟	ایکی اوست ایکی آست ایکی اوتر بولغان برده ایشتوله تورغان نون طاوشی اً اٍ اٌ کبی.
نون ساکن نی ؟	ساکنلی نون منْ عنْ داگی حرکه‌سز نون کبی.
تنوین برلن نون ساکننگ نیچه حکمی بار ؟	بیش حکمی بار اظهار، ادغام مع الغنه، ادغام بلاغنه، اخفا مع الغنه، اقلاب. اظهار آچیق قیلمق، ادغام کرنمک، غنه طاوشنی بورنغه بیربراك چقارماق، اخفا یاشرمق. اقلاب کوچرمك ایلاندرمك.

۲) درس اظهار:

اظهار قای وقت بولور ؟	قیچان تنوین یا که نون ساکن آلتی بوغاز حرفلر بلنك برینه یولقسه‌لر اظهار بولور.
بوغاز حرفلری قایولر ؟	ها — همزه — عین — غین — حا — خا — حرفلریدر.
اظهار نیچك اوقولور ؟	ایکی حرفنی بر بریندن آیروب آچیق قیلوب اوقولور.
مثالی نیچك ؟	منْ آمنَ. علیمٌ حکیمٌ. منْ خوفٍ. منْ غفلةٍ. منهم سمیعٌ علیمٌ کبی.

٣) درس ادغام مع الغنه:

ادغام مع الغنه قای وقت بولور؟	قچان تنوین یا که نون ساکن یمنو کلمه‌سنده‌گی حرفلرنك برینه یولقسه‌لر ادغام مع الغنه بولور.
ادغام مع الغنه نچك اوقولور؟	اوّلـگی حرفنی صوڭغی حرفکه کرتوب وحرفنی توتوب طاوشنی بر آز بورنغه یاروب اوقولور.
مثالی نچك؟	وَاَنْ یُکَذِّبُوكَ – خَیْراً مِنْهُمْ – عَذَاباً نُکْراً کبی وَاِنْ یُکَذِّبُوا – خَیْرٌ مِنْ کبی ایشتولور.

٤) درس ادغام بلاغنه:

ادغام بلاغنه قای وقت بولور؟	قچان تنوین یا که نون ساکن لام برلن رانك برینه یولقسه‌لر ادغام بلاغنه بولور.
ادغام بلاغنه نچك اوقولور؟	اوّلـگی حرفنی صوڭغی حرفکه کرتوب بورنغه یاریباینچه وحرفنی توتمایینچه اوقولور.
مثالی نچك؟	هُدًی لِلْمُتَّقِینَ – مِنْ رَبِّهِمْ کبی.

٥) درس اخفا مع الغنه:

اخفا مع الغنه قای وقت بولور؟	قچان تنوین یا که نون ساکن اون بش اخفا حرفلرینك برینه یولقسه‌لر اخفا مع الغنه بولور.

اخفا حرفلری قایولر؟	تَطَظَ شَكَسَ ثَجَ. ضَدَقَصَ زَفَ شَذَ حرفلر بدر،
اخفا مع الغنه نجك اوقولور ؟	اظهار برلن ادغام آراسنده بر حالت اوزره غنه ایله اوقولور (یعنی نون‌نی باشبراك نون لیکانی آچق بلنمای اوقولور).
مثالی نجك؟	اَنْتَ – غَنِيٌّ كَرِيمٌ. مِنْكُمْ – مَنْ فِي الْأَرْضِ كبی.

۶) درس اقلاب:

اقلاب قای وقت بولور؟	قجان تنوین یا که نون ساکن با حرفنه یولقسه‌لر اقلاب بولورا
اقلاب نجك اوقولور؟	با حرفنه یولققان تنوین یا که نون ساکن‌نی میم‌گه قلب قیلوب توقوب وبورنغه یارب اوقولور.
مثالی نجك؟	مِنْ بَعْدِ. سَمِيعًا بَصِيرًا كبی.

۷) درس مدلر:

مد، نی معناده؟	صوزماق معناسنده.
حروف مد نی معناده ؟	صوزلا تورغان حرفلر معناسنده.
حروف مد نجه؟	اوچ: واو، الف، یا.

واو قای وقت حرف مد بولور؟	واو حرکه‌سز بولوب آلدنداغی حرفی اوترلی بولسه قُولُوا داگی واو کبی.
الف قای وقت حرف مد بولور؟	الف حرکه‌سز بولوب آلدنداغی حرفی اوستلی بولسه قَالَا داگی الف کبی.
یا قای وقت حرف مد بولور؟	یا حرکه‌سز بولوب آلدنداغی حرفی آستلی بولسه فی ده‌گی یا کبی.
حرف مدنی قدر صوزدلور؟	بر الف مقداری صوزولور.
قای وقتده بر الفدن آرتق صوزولور؟	حرف مدنک صونکنده سبب مدلردن بری بولسه آرتق صوزولور.
سبب مد بولغان حرفلر نیچه؟	ایکی همزه — سکون.
مد نیچه تورلی؟	آلتی تورلی: مد طبیعی مد منفصل مد متصل مد لازم مد عارض مد لین.

◆ ٨) درس مد طبیعی ◆

مد طبیعی قای وقت بولور؟	بر کلمه‌ده حرف مد بولوبده، سبب مد بولماسه مد طبیعی بولور.
مد طبیعی کوب‌ می مد ایدلور؟	بر الف مقداری مد ایدلور.

مثالی نجك؟	قالُوا – فَما – عَلَى – الرِّبوٰا – اِنَّهُ – بِهِ (١) کبی.

◆ ٩) درس مد متصل: ◆

مد متصل قای وقت بولور؟	فجان حرف مددن صوڭ سبب مد همزه کیلوب ایکسیده بر کلمه‌ده بولسه‌لر مد متصل بولور.
کوبمی مد ایدلور؟	دورة الف مقداری مد ایدلور.
مد متصل نـڭ مدی نی؟	واجب.
نی ایچون واجب؟	متفق علیه اولدیغی ایچون.
متفق علیه نه دیمك؟	جمیع قرالر اتفاق برلن دورة الف مقداری (٢) مد قیلدیلر دیمك
مثالی نجك؟	اولٰئك – سَوَآءٌ – جَآءَ – جِیٓءَ کبی.

◆ ١٠) درس مد منفصل: ◆

مد منفصل قای وقت بولور؟	فجان حرف مددن صوڭ سبب مد همزه کیلوب ایکسیده ایکی کلمه‌ده بولسه‌لر مد منفصل بولور.
کوبمی مد ایدلور؟	دورة الف مقداری مد ایدلور.

---

[١] معلم افندی [انه ـ به] کلمه‌لرینه واو ویا یای مقدارینه مد اولدیغنی طلبه‌لره بلدرکز.

[٢] معلم افندی مد متصل‌ده دورة الفدن کیم مد ایتمشلك گناه اولدیغنی طلبه‌لره بلدرکز.

مد منفصل نـك مدی نی ؟	جائز.
نی ایچون جائز؟	مختلف فیه اولدقی ایچون.
مختلف فیه نـه دیمك؟	قرالرنـك بعضلری دورت الف مقداری مـد ایتدیلر وبعضلری قسقه‌رق مد ایتدیلر اختلاف قیلشدیلر دیمك.
مثالی نیچك؟	وَمَآ اُنْزِلَ – قَالُوٓا آمَنَّا – اِنِّیٓ اَنَا کبی

◆ ١١) درس مد لازم: ◆

مد لازم قای وقت بولور؟	قیجان حرف مددن صوك سبب مد سکون لازم کیلوب ایکسی ده بر کلمه ده بولسه‌لر مد لازم بولور؟
سکون لازم نیندای سکون؟	توقتاغانده ده، توقتاماغانده ده اوقولا تورغان سکون.
مد لازم کوبی مد ایدلور؟	مد متصل کبی دورت الف مقداری مد ایدلور (مدی واجب) در.
مثالی نیچك؟	یٰسٓ – الٓمٓ حٰمٓ وَلَا الضَّآلِّینَ دَآبَّةٍ کبی،

◆ ١٢) درس مد عارض: ◆

مد عارض قای وقت بولور؟	قیجان حرف مددن صوك سبب مد سکون عارض کیلوب ایکسیده بر کلمه ده بولسه‌لر مد عارض بولور.

سکون عارض نیندای سکون؟	توقتاغانداغنه اوقلا تورغان سکون اما توقتاماغانده حرکة برلن اوقولر.
مدعارض کوبی مد ایدلور؟	دورت الف مقداری مد ایتمک جائز اولوب آندن کیم مد ایتمک هم باربدر.
مثالی نیچک؟	یُؤْمِنُونْ – یَوْمِ الدِّینْ – فِی جَنَّاتٍ کَرِیمْ. هُوَ اللهُ الْمُسْتَعَانْ کبی.

◆ ۱۳) درس مدلین : ◆

مدلین قای وقت بولور؟	قچان حرف مد سکونلی اولوب ماقبلینک حرکه‌سی حرف مد جنسندن بولماسه مدلین بولور.
حرف لین نیچه؟	ایکی واو، یا.
مد لین کوبی مدایدلور؟	جمهور قاشنده مد قیلنماس باشقه سکونلی حرفلر کبی اوقولور.
مثالی نیچک؟	مِنْ خَوْفٍ – مِنْ شَیْءٍ داگی واو ایله یا کبی.

◆ ۱٤) درس میم ساکن‌نک حکملری : ◆

میم ساکن‌نک نیچه حکمی بار؟	اوچ حکمی بار: ادغام مع الغنه، اخفاء مع الغنه، اظهار
ادغام مع الغنه قای وقت بولور؟	قچان میم ساکن میمگه یولقسه‌لر ادغام مع الغنه بولور.

مثالی نچك؟	اَلَیْسَکُمْ مُرْسَلُونَ – بَلْ هُمْ مِنْهَا – لَهُمْ مَغْفِرَةٌ کبی.
اخفا قای وقت بولور؟	میم ساکن باغه بولقسه‌لر اخفا بولور.
مثالی نچك؟	کُنْتُمْ بِهٖ – وَجُلُودُهُمْ بِمَا – رَبَّهُمْ بِهِمْ کبی.
اظهار قای وقت بولور؟	میم ساکن میم برلن بادن باشقه حرفلرگه بولقسه اظهار بولور.
مثالی نچك؟	وَهُمْ لَا – هُمْ فِیهَا – عَلَیْهِمْ حِجَارَةٌ کبی.

◆ ١٥) درس ادغام مثلین : ◆

ادغام مثلین قای وقت بولور؟	ایکی بر توسلی حرف باشه کیلوب اوّلگیسی ساکنلی بولسه ادغام مثلین بولور.
ادغام مثلین نچه تورلی؟	ایکی تورلی ادغام مثلین مع الغنه ادغام مثلین بلاغنه.
ادغام مثلین مع الغنه قای وقت بولور؟	میم ساکن میمگه یاکه نون ساکن نونغه بولقسه ادغام مثلین مع الغنه بولور.
مثالی نچك؟	وَاَنْتُمْ مُسْلِمُونَ – وَمَنْ نُعَمِّرْهُ کبی.

ادغام مثلین بلا غنه قای وقت بولور؟	میم ونون‌دن باشقه ایکی بر نوسلی حرف یانشه کیلوب اوّلگسی ساکنلی بولسه ادغام مثلین بلاغنه بولور.
مثالی نیچك؟	اَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ – فَمَارَبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ کبی

١٦) درس ادغام متجانسین

ادغام متجانسین قای‌وقت‌بولور؟	سکونلی حرف مخرجده بر بولوب صفتده باشقه بولغان حرفکه بولقسه ادغام متجانسین بولور.
مثالی نیچك؟	وَقَالَتْ طَائِفَةٌ – مَا عَبَدْتُمْ – قَدْ تَبَيَّنَ – اِذْ ظَلَمُوا یا بُنَيَّ اِرْكَبْ مَعَنَا کبی

١٧) درس ادغام متقاربین:

ادغام متقاربین قای‌وقت بولور؟	سکونلی حرف، مخرجده، وصفتده، یاقنلقی بولغان حرفکه بولقسه ادغام متقاربین بولور.
مثالی نیچك؟	قُلْ رَبِّی – اَلَمْ نَخْلُقْكُمْ کبی.

١٨) درس استعلا حرفلری: (١)

استعلا حرفلری نیچه؟	یدی: خُصَّ ضَغْطٍ قِظْ جرفلریدرکه قالون اوقولور.

[١] استعلا واستفاله کلمه‌لرینك معنالرنی طلبه‌لره بلدرکز [استعلا] تل محرجده یوقارو جیقا تورغان

مثال جمله؟ [illegible]

١٩ درس استحاله حرفلری

[illegible]

نیجه؟ [illegible] بجکه اوقولورلر.

مثال [illegible]

٢٠ درس [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مثال جمله؟ [illegible]

[illegible]

نیجه اوقولور؟

مثال جمله؟ [illegible]

[illegible]

[illegible]

◆ ٢١) درس لام حكمی: ◆

لام نچك اوقولور؟	لام هر وقت نچكه اوقولور مگر الله لفظنده بعض وقتده قالون وبعض وقتده نچكه اوقولور.
الله لفظنك لامی قای وقت قالون اوقولور؟	اگر الله لفظنك اوّلگی باغندهغی حرف اوترلی یا كه اوستلی بولسه لامی قالون اوقولور.
مثالی نچك؟	وَاللهُ – نَصْرُ اللهِ – عِنْدَ اللهِ – رَسُولُ اللهِ كبی.
قای وقت نچكه اوقولور؟	اگر الله لفظنك آلفی باغندهغی حرف آستلی بولسه لامی نچكه اوقولور.
مثالی نچك؟	لِلّٰهِ – بِاللهِ – مِنْ دُونِ اللهِ كبی.

◆ ٢٢) درس را حكمی: ◆

را نچك اوقولور؟	را استفاله حرفی بولسهده بعض وقت قالون وبعض وقت نچكه اوقولور.
را نچه صورتده قالون اوقولور؟	را دورت صورتده قالون اوقولور.
برنچی صورتنی؟	را اوستلی یا كه اوترلی بولسه قالون اوقولور رَبَّنَا – يَنْصُرُ كبی.
٢نچی صورتنی؟	را ساكنلی بولوب آلفی یاغی اوستلی یا كه اوترلی بولسه قالون اوقولور وارحم – مرسلا كبی.

٣نچی صورەنی؟	را اوزی هم آلغی باغی ساكنلی بولوب آنك آلغی باغی اوستلی یاكه اوترلی بولسه قالون اوقولور اَلْاَنْصَارُ – اَلصُّدُورُ كبی.
٤نچی صورەنی؟	را ساكنلی بولوب حرف استعلا آلدنده كیلسه قالون اوقولور مِرْصَادْ قِرْطَاسْ كبی.
را نچه صورتده نچكه اوقولور؟	دورت صورتده نچكه اوقولور.
١نچی صورەنی؟	را آستلی بولسه نچكه اوقولور ریحٌ – رِبًا كبی.
٢نچی صورەنی؟	را ساكنلی بولوب آلغی باغی آستلی بولسه نچكه اوقولور وَاسْتَغْفِرْهُ – وَاصْطَبِرْ كبی. (١)
٣نچی صورەنی؟	را اوزی هم آلغی باغی ساكنلی بولوب آنك آلغی باغی آستلی بولسه نچكه اوقولور خِيرْ – بِصْرْ كبی.
٤نچی صورەنی؟	را ساكنلی بولوب آلغی باغی حرف لین بولسه نچكه اوقولور خَيْرٌ – سَيْرٌ كبی.

◆ ٢٣) درس قلقله : ◆

قلقله نه دیمك؟	بر ساكنلی حرفنی ایتوب بتورگانده آغزنده اوتنر طاوشی چغارماق دیمك.

[١] اما را ساكنلی بولوب آلغی باغی كسرهٔ عارضی بولغانده قالون اوقولور اِرْجِعِي – اِرْتَضَى كبی.

قلقله قـای وقت بولور؟	هر کلمه‌نك اورتاسنده یاکه آخرنده، (قطب جد) حرفلرندن بری ساکنلی بولوب کیلسه شول وقت قلقله بولور.
مثالی نیچك؟	لَاتَقْصُصْ – مِنْ قَبْلُ – وَلَقَدْ کبی.

٢٤) درس اظهار قمریه :

کلمه آلدنداغی الف لام‌نك نیچه حالی بار؟	ایکی حالی بار اظهار قمریه، ادغام شمسیه.
اظهار قمریه قای وقت بولور؟	توبانده‌گی اون دورت قمریه حرفلرندن برینك آلدینه الف لام کیلسه اظهار قمریه بولور.
قمریه حرفلری قایولرا	(اَبْغِ حَجَّكَ وَخَفْ عَقِیمَهُ) داگی حرفلر.
مثالی نیچك؟	اَلْاٰنَ – اَلْبِرُّ – اَلْغَفُورُ اَلْحَجُّ کبی.

٢٥) درس ادغام شمسیه :

ادغـام شمسیـه قای وقت بولور؟	توبانده‌گی اون دورت شمسیه حرفلرندن برینك آلدینه الف لام کیلسه شول وقت ادغام شمسیه بولور.
ادغـام شمسیـه	(شُذْ دَرْسْ نَطِسْ – ظَنْ ثَلَّهْ ظَلَالَةْ صِزًا) حرفلریدر

حرفلرنی قایولر؟	اوشبو حرفلرنڭ برسنه الف لام یولقسه ادغام ایله اوقولور لام ایشتلماس:
مثالی نیچك؟	اَلشَّكُورُ – اَلذَّاكِرُ – اَلدُّخُولُ – اَلسُّجُودُ كبی

٢٦) درس وقف :

وقف نه دیمك؟	اوقوغانده طن آلور قدر طوقتاب تورماق دیمك.
نی روشلی وقف قیلنور؟	وقف قیلنه تورغان حرف كیراك حركه‌لی، گراك تنوینلی وتشدیدلی بولسون سكونلی اوقوب وقف قیلنور.
مثالی نیچك؟	يَعْلَمُونَ‌ده يعْلَمُونْ. نَسْتَعِينُ‌ده نَسْتَعِينْ. كَرِيمٌ‌ده كَرِيمْ كبی (*) (**) اگر بر كلمه‌نڭ آخرنده توگاراك تا بولسه ساكنلی (هـا) اوزرینه وقف قیلنور مُوصَدَة‌ده مُوصَدَهْ. طَائِفَةٌ‌ده – طَائِفَهْ كبی.

---

[*] مدغملرده وقفنی [وقف اصم] دیرلر بَلْ عَمَّ لَعَلَّ. تُسْئَلُ بِالْحَقِّ.بالحقّ كبی.

[**] قچان وقف حرفی اوسْتلی بولسه بر وجه جائز [سكون]. وآستلی بولسه ایكی وجه جائز [سكون روم] واوترلی بولسه اوچ وجه جائز اولور [سكون، روم، اشمام] اگر وقف حرفنڭ آلدی یاقی [مد] یاكه [لین] حرفی بولسه هر قایوسنده اوچار وجه جائز [طول، توسط، قصر].

اشمام: اوترلی حرفی سكون برلن وقف ایتدكدن صوڭره [ضمه] اشارتنی كیتورمك ایچون ایكی ایرنی یومساق.

روم: یاشرن تاوش ایله اوتر یاكه آست حقارمغه طرشماق.